

Kreupelheid onder jonge biggen

Net na mijn afstuderen bezocht ik nog af en toe een varkensbedrijf. Ik herinner me nog goed dat ik bij een vermeerderaar kwam om de zeugen te enten tegen vlekziekte. Een voordeel van dergelijke bezoeken is dat bepaalde problemen die misschien al langer spelen, maar waarvoor niet direct de dierenarts gebeld wordt, dan wél besproken worden.

MAURITS BOSGOED, dierenarts bij Diernartsenpraktijk Vaassen e.o.

Zou je eens even naar deze biggen willen kijken? Er zijn me er de laatste tijd te veel kreupel." Bij inspectie van de biggen in de kraamstal valt me inderdaad op dat er in veel tomen, vanaf een leeftijd van zo'n tien dagen, te veel kreupelheid voorkomt. Ik probeer zo veel

mogelijk informatie tot me te nemen van de biggen, van de kraamstal zelf én het verhaal van de veehouder, met als plan dit straks eens even goed met mijn varkenscollega te bespreken en zo nodig over te dragen. Net afgestudeerd zijn betekende soms een lange rij van veroorzakers te kun-

Met een schoner kraamhok en het ontsmetten van de navels rondom de geboorte maken we een eerste stap.

FOTO: MAURITS BOSGOED

nen noemen, maar soms ook net niet meer helemaal weten hoe het precies zat. Terwijl verschillende veroorzakende factoren en ziektes door mijn hoofd gaan, besef ik dat ik deze nog even voor me moet houden voor er een goede probleemstelling is gemaakt. Dit communiceer ik naar de goed meewerkende veehouder en bij vertrek beloof ik er snel op terug te komen. En inderdaad, diezelfde dag bespreek ik alles nog met mijn collega en stel ik de veehouder telefonisch nog enkele vragen. Hierdoor weet ik nu echt wat het probleem is: kreupelheid van biggen vanaf een leeftijd van ongeveer tien dagen, met een incidentie per toom van soms wel 50 procent, die enkele dagen aanhoudt.

Wat is de oorzaak?

Om te komen tot een kort lijstje van meest waarschijnlijke veroorzakers van de kreupelheid op dit bedrijf, kijk ik samen met mijn collega naar enkele relevante kengetallen van dit bedrijf, zoals 'uitval tijdens de zoogperiode' en 'aantal levend geboren biggen'. Verder willen we weten hoelang het probleem speelt en of er al tegen het probleem behandeld is. Deze manier van het aanpakken van een koppelprobleem of zelfs een bedrijfs-

Kortdurende kreupelheid bij biggen kan een signaal zijn van een veel groter probleem op bedrijfsniveau

FOTO: MAURITS BOSGOED

omgevingsbacterie. Ik ga de volgende dag naar het bedrijf en bespreek wat we gevonden hebben en hoe we alleen de aangedane biggen per injectie met antibioticum zullen gaan behandelen. "Kunnen we niet beter

schien nog wel betere stap is het achterhalen van de reden van de veelvuldige gevechten tussen de jonge biggen. Maar dat is ook een stap die nog meer vragen oproept, zoals 'Geven de zeugen te weinig melk?' en 'Wat is de conditie van de zeugen?'

Kortom, deze casus heeft een open einde, maar geeft denk ik goed aan dat een probleem dat misschien vrij onschuldig lijkt, namelijk kortdurende kreupelheid bij biggen, een signaal kan zijn van een veel groter probleem op bedrijfsniveau. Ik verlaat het bedrijf terwijl de veehouder zijn zontje van acht leert hoe je een varken moet temperen. Blijkbaar wordt zijn taak het meten van de temperatuur van de zeug vlak na de geboorte: een van de adviezen om het probleem boven water te krijgen. Een taak die hij heel serieus neemt en later zal hij vast beter begrijpen dat hij bezig was met het inventariseren van risicofactoren. §

Standaard temperaturen kraamzeug is een belangrijk advies

probleem kost veel tijd en het is belangrijk de juiste gegevens te verzamelen die nodig zijn voor het probleem waar het in eerste instantie om ging. Twee biggen die voldeden aan de problemen en in de vroege fase van de ziekte zaten, hebben we aangeboden voor sectie. Deze waren kreupel, hadden dikke knietjes, zagen er wat grauw uit, maar waren nog wel fit. Als ik ook de sectieuitslagen heb, hebben we de diagnose rond. De biggen blijken te lijden aan infectieuze artritis door een

het hele koppel behandelen en dan ook die tomen die het nog niet vertonen?" Een vraag die ik natuurlijk al verwacht had en meteen weet te beantwoorden met dat verbeterpunten rondom het management veel meer effect zullen hebben. Vechtwondjes die te veel biggen blijken te hebben en onvoldoende hygiëne rondom de geboorte moeten worden beperkt. Met een schoner kraamhok en het ontsmetten van de navels rondom de geboorte maken we een eerste stap. Een tweede, maar mis-